

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

PEŁNOMOCNIK RZĄDU DO SPRAW
OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
SEKRETARZ STANU
Łukasz Krasoń

BON-IV.070.98.2024.WL
Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na wystąpienie z dnia 6 czerwca 2024 roku (znak sprawy: BPG.7064.5.2024.BT, proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień:

Sytuacje przekroczenia terminu do rozpatrzenia przez wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności wniosku w postępowaniu o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia mają charakter wieloaspektowy i powinny być analizowane nie jedynie przez pryzmat realizowania zadań przez wojewódzkie zespoły, ale również prawidłowego składania wniosku przez osoby niepełnosprawne albo ich opiekunów prawnych.

Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1429, ze zm.) wprowadzająca zmiany do ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych dotyczące zasad i trybu wydawania decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, jak również rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia zawierające wzór formularza w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia dla osób zaliczonych do stopnia niepełnosprawności (Dz.U. z 2023 r. poz. 2581) promulgowane zostały w Dzienniku Ustaw RP w 2023 roku. Treść powołanych aktów prawnych jednoznacznie wskazywała, że w 2024 roku do świadczenia wspierającego będą uprawnione osoby niepełnosprawne, jeżeli w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono na poziomie od 90 do 100 punktów w skali potrzeby wsparcia. Pomimo powyższego, jak i zawarcia w rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia szczegółowych standardów w zakresie ustalania potrzeby wsparcia i jej poziomu, z wnioskiem o wydanie *decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia wystąpiły osoby niepełnosprawne* (legitymujące się np. orzeczeniem o zaliczeniu do lekkiego stopnia niepełnosprawności lub orzeczeniem o celowości przekwalifikowania zawodowego), które nie utraciły lub utraciły w znikomym stopniu autonomię fizyczną, psychiczną, intelektualną lub sensoryczną. Taki stan rzeczy przyczynia się do wydłużonego oczekiwania na rozpatrzenie wniosku.

Do wojewódzkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności wpłynęło około 383 tys. wniosków o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia. Większość z nich wpłynęła bezpośrednio po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym. Wojewódzkie zespoły orzekające o niepełnosprawności nie były przygotowane na tak znaczną liczbę wniesionych wniosków w tak szybkim czasie, pomimo zwiększenia liczby etatów i zatrudnienia nowych pracowników do obsługi zadań związanych z wydawaniem decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia, jak również przygotowania bazy lokalowej do obsługi tych zadań.

Podkreślenia ponadto wymaga, że większość osób niepełnosprawnych i ich opiekunów ustawowych składa wnioski o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia za pośrednictwem operatora pocztowego albo bezpośrednio do organu wydającego decyzję, a nie drogą elektroniczną, pomimo, że taka funkcjonalność została zaimplementowana na portalu Emp@tia. Skutkuje to wymogiem przekonwertowania dokumentów na postać cyfrową i wprowadzenia ich do systemu informatycznego, a wprowadzanie jednej sprawy wniesionej w wersji papierowej do systemu informatycznego zajmuje średnio 25 minut.

Kolejnym aspektem związanym z oczekiwaniem na wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia jest to, że część wniosków (od 30 do 90%) nie spełnia wymogów formalnych do ich rozpatrzenia lub wniesione zostały przez osobę nie posiadającą legitymacji procesowej do zainicjowania postępowania o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia. Powoduje to wydłużenie okresu oczekiwania przez osobę niepełnosprawną na wydanie decyzji bez winy wojewódzkiego zespołu orzekającego, natomiast skutkuje obowiązkiem skierowania do wnioskodawców wezwań o konieczności uzupełnienia braków formalnych wniosku.

Wyjaśnić należy, że w 2023 roku była prowadzona przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej szeroka kampania informacyjna dotycząca świadczenia wspierającego. Ponadto na stronie internetowej Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych zamieszczone zostały materiały informacyjne. Z kolei wojewódzkie zespoły orzekające na stronach internetowych zamieściły szczegółowe informacje dotyczące zasad prawidłowego wypełnienia wniosku o wydanie decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia, jak i podmiotów uprawnionych do ich złożenia.

Permanently czynione są starania dla poprawy mobilności organów orzekających, zarówno w aspekcie zwiększenia zasobów kadrowych, jak i podniesienia efektywności organizacyjnej. Służy temu zatrudnianie pracowników na podstawie umowy o pracę do obsługi administracyjnej spraw z wniosku o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, w tym w delegaturach urzędu wojewódzkiego, stażystów, a ponadto zawieranie umów cywilno-prawnych osobami wykonującymi pomocnicze prace administracyjne związane z obsługą wniosków i infolinii, powoływanie kolejnych członków ustalających poziom potrzeby wsparcia, organizowanie posiedzeń składów ustalających poziom potrzeby wsparcia w dni wolne od pracy, pozyskiwanie i wyposażanie kolejnych pomieszczeń do obsługi administracyjnej oraz posiedzeń składów ustalających poziom potrzeby wsparcia. Podejmowane działania nie powinny być pomijane przy ocenie prawidłowości realizowania nowych zadań orzeczniczych przez wojewódzkie zespoły orzekające o niepełnosprawności, w szczególności na etapie wdrażania przepisów wprowadzających do obrotu prawnego nowy instrument prawny.

W celu monitorowania powyższych celów regularnie organizowane są spotkania zarówno z wojewodami, jak i przewodniczącymi wojewódzkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności, w trakcie których omawiane są bieżące trudności i zaistniałe problemy. Podejmowane są działania dotyczące zwiększenia środków finansowych na wynagrodzenia osobowe celem należytego zabezpieczenia realizacji zadań związanych z wydawaniem decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia np. w projekcie budżetu państwa przewidziano środki finansowe na zatrudnienie w wojewódzkich zespołach dodatkowych 173 pracowników administracyjnych.

Z wyrazami szacunku,

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Łukasz Krasoń

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny/